

Estratègies culturals que competeixen: del relat patrimonial a l'avantatge territorial

Published by [Interacció](#) [1] on 12/02/2019 - 11:42 | Last modification: 28/04/2026 - 16:23

L'informe *How to design cultural development strategies to boost local and regional competitiveness and comparative advantage* parteix d'una idea que ha anat guanyant pes en les polítiques europees: la cultura no és només un sector, és una base sobre la qual es construeix l'avantatge territorial. La qüestió no és tant si la cultura genera impacte, sinó com s'organitza políticament perquè aquest impacte sigui estructural i no només conjuntural.

El document analitza quaranta iniciatives impulsades per governs locals i regionals europeus i les llegeix no com a casos aïllats, sinó com a formes concretes de dissenyar estratègies culturals. El punt de partida és clar: el patrimoni cultural, tant material com immaterial, té una dimensió territorial que el converteix en un recurs polític. No només perquè pot ser gestionat i preservat, sinó perquè pot ser activat per produir desenvolupament econòmic, cohesió social i identitat col·lectiva.

A partir d'aquesta base, l'informe identifica nou grans instruments que estructurin aquestes estratègies. Els plans culturals apareixen com l'eina més habitual, no tant per la seva capacitat de planificació formal com per la seva funció d'alinejar actors i donar continuïtat a les polítiques. Les institucions i agències especialitzades funcionen com a intermediaris entre decisió política i implementació, acostant les polítiques a les necessitats dels sectors. Els espais físics dedicats a la cultura, especialment incubadores i centres creatius, esdevenen dispositius d'innovació. Les aliances, tant institucionals com amb el sector privat, apareixen com una condició recurrent. Els projectes, sovint pensats com a intervencions puntuals, acaben configurant seqüències que donen continuïtat a l'acció pública. I, de manera transversal, la valorització dels actius culturals i les estratègies de màrqueting territorial construeixen relat i projecció.

El que emergeix amb força no és una recepta única, sinó una combinació d'instruments que operen conjuntament. L'eficàcia no rau en l'eina, sinó en la capacitat d'articular-la amb altres i d'inscriure-la en una estratègia més àmplia. Els casos analitzats mostren que les estratègies culturals funcionen quan deixen de ser polítiques sectorials i passen a operar com a polítiques territorials.

Ara bé, el mateix informe deixa entreveure una tensió que no resol del tot. La cultura és presentada com a motor de competitivitat i avantatge comparatiu, una formulació que aproxima el llenguatge cultural al de l'economia territorial. Aquesta translació té efectes. D'una banda, permet situar la cultura en l'agenda estratègica dels governs. De l'altra, corre el risc de reduir-la a recurs instrumental al servei d'objectius econòmics o de posicionament.

En aquest sentit, el document és útil com a mapa d'instruments i pràctiques, però menys contundent a l'hora de problematitzar els marcs que orienten aquestes estratègies. Assenyala que el patrimoni cultural contribueix al turisme, a l'ocupació o a la cohesió social, però no sempre interroga qui defineix aquests objectius ni amb quins criteris es prioritzen.

Hi ha, finalment, una constatació rellevant per al context local: moltes iniciatives parteixen de recursos existents, però també n'hi ha que construeixen nous actius culturals per generar avantatge. Això obre una qüestió de fons per a les polítiques culturals municipals. El desenvolupament cultural es basa en reconèixer el que ja hi ha o en produir noves centralitats culturals?

Referència

Cavallini, S., Soldi, R., Utma, M. A., Errico, B. i Committee of the Regions (2018). *How to design cultural development strategies to boost local and regional competitiveness and comparative advantage : overview of good practices*. CoR. DOI: [10.2863/666915](https://doi.org/10.2863/666915) [2]

[?Text complet \(pdf\)](#) [3]

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Tags: desenvolupament territorial

Tags: planificació cultural

Tags: governança cultural

Tags: polítiques culturals

Tags: sectors culturals i creatius

- [4]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2020/estrategies-culturals>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://doi.org/10.2863/666915>

[3] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/cultural-development-strategies_0.pdf

[4] <https://interaccio.diba.cat/node/8195>